

Organitza i patrocina:

Amb el suport de:

PALAU MÚSICA CATALANA
BARCELONA

Fotografia coberta: Marco Borggreve

3

Palau
100
Música de Cambra

XIX Temporada
2009 - 2010

3

Música de Cambra

DIJOURS, 15
D'ABRIL DE 2010
20.30 H

TRIO WANDERER

Jean-Marc Phillips-Varjabédian, violí
Raphaël Pidoux, violoncel
Vicent Coq, piano

Fotografia: Achim Liebold

TRIO WANDERER

El nom del Trio Wanderer (viatger, en català) vol ser un homenatge a Schubert i al romanticisme alemany, sovint amarat del leitmotiv del viatger errant. Els seus components són uns àvids viatgers que exploren el repertori musical des de Mozart i Haydn fins als nostres dies.

Després de guanyar el primer premi del Conservatori Superior de París, el Trio Wanderer va estudiar de 1987 a 1991 amb mestres com Jean-Claude Pennetier, Jean Hubeau, Janos Starker, Menahem Pressler i amb el Quartet Amadeus. El 1988 va guanyar el Concurs ARD de Munic i el 1990 el Concurs de Música de Cambra Fischhoff als Estats Units.

Ha actuat en sales importants (Philharmonie de Berlín, Théâtre des Champs Élysées de París, Wigmore Hall de Londres, La Scala de Milà, Palau de Congressos de Washington, Kioi Hall de Tòquio, Tonhalle de Zuric i Concertgebouw d'Amsterdam) i en festivals com els de Schleswig Holstein, Rheingau, La Roque d'Anthéron, Les Folles Journées de Nantes, etc. Va debutar al Festival de Salzburg el 2002 i va tornar-hi el 2004 i el 2006.

Els seus compromisos per a la temporada 2009-10 inclouen concerts al Wigmore Hall de Londres, Concertgebouw d'Amsterdam, Konzerthaus de Viena, Herkulessaal de Munic, Konzerthaus de Berlín i als festivals de Schwetzingen, Colmar, Eisenstadt, La Roque d'Anthéron, etc.

Ha col·laborat amb Yehudi Menuhin, Christopher Hogwood, James Loughran, Charles Dutoit i James Conlon, i ha actuat amb les orquestres de la Corunya, Tenerife, Nacional de França, de la Ràdio de Berlín, Simfònica de Varsòvia, Filharmònica de Graz i Gürzenich de Colònia.

Des del 1999 col·labora amb Harmonia Mundi per a la qual ha enregistrat tríos de Chausson, Ravel, Schubert, Haydn, Xostakóvitx i Copland, el *Triple concert* de Beethoven (amb James Conlon) i el *Quintet "la Truita"* de Schubert.

La seva discografia ha estat molt premiada: Critic's Choice de Gramophone, CD of the Month del BBC Music Magazine, CD des Monat Fono Forum... El seu enregistrament dels *Trios* de Brahms va ser distingit amb un Diapason d'Or el 2006 i amb el Midem Classical Music Award a la millor gravació de música de cambra. El seu darrer enregistrament amb Harmonia Mundi, el *Quartet per a la fi dels temps* de Messiaen, ha rebut el premi Choc du Monde de la Musique. L'any 2009 va guanyar per tercera vegada una "Victoire de la Musique" al millor conjunt de música de cambra de l'any.

La Fundació Accenture patrocina el Trio Wanderer. Jean-Marc Phillips-Varjabédian toca amb un Petrus Guarnerius (Venècia, 1748). I Raphaël Pidoux toca amb un violoncel Giofredo Cappa (Saluzzo, 1680).

PROGRAMA

FRANZ JOSEPH HAYDN (1732-1809)

Trio en Do major, Hob. XV: 27

Allegro
Andante
Finale: Presto

FELIX MENDELSSOHN (1809-1847)

Trio núm. 1, en Re menor, op. 49

Molto allegro agitato
Andante con moto tranquillo
Scherzo: leggiero e vivace
Finale: Allegro assai appassionato

FRANZ JOSEPH HAYDN

Trio en La bemoll major, Hob. XV: 14

Allegro moderato
Adagio
Rondo. Vivace

FELIX MENDELSSOHN

Trio núm. 2, en Do menor, op. 66

Allegro energico e con fuoco
Andante espressivo
Scherzo: molto allegro quasi presto
Finale: Allegro appassionato

COMENTARI

En el context de la música de cambra de Franz Joseph Haydn, els tríos amb piano tenen un nivell musical comparable al dels quartets de corda. Quant a la paritat dels tres instruments, però, l'equilibri tendeix a decantar-se vers el piano i, en segon lloc, vers el violí, de manera que el violoncel assumeix un rol més discret (fins cap al 1790, les obres per a aquesta formació eren presentades com a "Sonates per a *pianoforte* amb acompanyament de violí i violoncel"). Només en aquest sentit els tríos de Haydn miren cap al passat. Cal dir, però, que les parts dels instruments de corda no hi són mai facultatives i el piano assumeix sempre un paper realment concertant, és a dir, "modern".

Per la vida interior de l'estructura formal i el virtuosisme de l'escriptura instrumental –no només en els moviments extrems en forma de sonata, sinó també en l'"Andante" central, en forma de lied– el *Trio en Do major, Hob. XV: 27* sembla talment recordar-nos que Haydn va ser professor de Beethoven i també un dels seus primers models. El tema principal de l'"Allegro" inicial és interromput per dos calderons sobre una cadència trencada, abans de resoldre en una cadència perfecta. Segons Robbins Landon, les octaves paral·leles de la mà dreta que segueixen anticipen el final de la sonata *Waldstein* de Beethoven. La primera secció de l'"Andante" en La major, centrada en la pura bellesa melòdica, és interrompuda per l'episodi central, en menor, de caràcter tempestuós, angulós i enrabiàt, amb freqüents oposicions dinàmiques. L'entrada del "Finale" materialitza un altre contrast dràstic, en una forma de rondó-sonata en què, com remarca Charles Rosen, "tot és inesperat". Cal dir que Felix Mendelssohn, que avui comparteix programa amb Haydn, sentia una predilecció per a aquest quartet.

Haydn va incloure el *Trio en La bemoll major, Hob. XV: 14* en el programa dels seus concerts londinencs de 1792. En aquesta ocasió, un jove pianista de 13 anys, Johann Nepomuk Hummel, va assumir la part de piano. L'extens primer tema de l'"Allegro moderato" inicial –amb ritmes puntejats i les línies paral·leles del piano i el violí a una distància de tercera– domina el discurs de tot el moviment, estructurat en una forma de sonata molt lliure. El curs tonal de tota l'obra explota diversos efectes harmònics. Així, el desenvolupament del primer moviment conclou amb la dominant de Sol diesi, que resol per enharmonia en la tonalitat principal de La bemoll major. El sublim "Adagio" central, és en Mi major, enharmònic del Fa bemoll resultant d'una relació de tercera amb la tonalitat principal. En la primera secció de l'"Adagio" el violí desplega una melodia amb caràcter d'himne; en la secció central, en Mi menor, domina una melodia molt ornamentada del piano de fesomia improvisatòria, acompanyada pels *pizzicati* del violí i del violoncel. El "Finale" retroba també la tonalitat de La bemoll per enharmonia. Tot i que és prescrit com a "Rondo", amb quatre retorns del tema principal, desplega alhora una forma sonata molt desenvolupada.

Dos tríos en mode menor de Felix Mendelssohn s'entrecreen en aquest recital amb els dos esmentats tríos en major de Haydn. El *Trio en Re menor, op. 49* va ser escrit entre el 6 de juny i el 18 de juliol de 1839. Posteriorment, el compositor va revisar la part de piano seguint els consells de F. Hiller, que havia viscut a París i, embadalit

pels estils de Chopin i de Liszt, trobava alguns trets pianístics de Mendelssohn antiquats. L'estrena d'aquesta versió revisada va tenir lloc a la Gewandhaus de Leipzig l'1 de febrer de 1840. Sobre aquest trio, Robert Schumann va escriure al *Neue Zeitschrift für Musik*: "És el trio més important de la nostra època, com ho foren al seu temps els Tríos en Si bemoll i en Re de Beethoven o el Trio en Mi bemoll de Schubert". El moviment inicial és d'un romanticisme descabellat, que recorda la mateixa atmosfera sincopada de tempesta del *Concert de piano K. 466*, també en Re menor, de Mozart. L'"Andante con moto" s'obre amb una "Romança sense paraules" per al piano sol, amable i tranquil·la. Quan és represa per les cordes, el piano s'accontenta amb un acompanyament discret en semicorxeres. L'"Scherzo: leggiero e vivace" és un dels *scherzi* fantasiosos més perfectes de Mendelssohn, talment com una màgica ronda de fades en què sembla voler fer-se present el record de l'orquestra. El "Finale" és una pàgina brillant en forma de rondó-sonata, que s'inicia amb una ronda camperola, prescrita com a *pp un poco tranquillo* i després represa de manera més coratjosa per les cordes, i conclou en una coda en Re major, a la manera d'un himne.

El *Trio en Do menor, op. 66* és la darrera gran obra de música de cambra amb piano de Mendelssohn. El mateix compositor es va fer càrrec de la part de piano en la seva estrena a la Gewandhaus de Leipzig el 20 de desembre de 1845. I també la va interpretar a la Beethoven Quartett Society de Londres el 4 de maig de 1847, l'any de la seva mort. L'"Allegro energico e con fuoco" inicial és remarcable pel seu parentiu amb Schumann, la música de cambra del qual Mendelssohn interpretava sovint des de feia tres anys. Les innovacions harmòniques i les figuracions nervioses del piano anticipen el *Trio núm. 1* de Schumann, escrit dos anys més tard. En canvi, l'"Andante espressivo" respon a una inspiració més feble i convencional. A l'"Scherzo", Mendelssohn es mou en el seu element i, fidel a si mateix, amb el record de la seva felicitat joventut, retroba l'empremta inoblidable de l'"Scherzo" de l'*Octet* escrit vint anys abans. El temperamental "Allegro appassionato" final assumeix progressivament un temple heroic, i l'amplitud de les sonoritats sembla voler depassar el marc estricte de la música de cambra.

amb art
amb tenacitat
amb carisma

amb ideals
amb confiança
amb entusiasme
amb creativitat

amb sensibilitat
amb talent

amb energia
amb passió
amb compromís

Componem junts el futur

ABC CATALUNYA, ACERS BERGARA, AGEFRED, S.A., AGROLIMEN, AGUAS FONT VELLA Y LANJARÓN, S.A., AGUSTÍ TORELLÓ, S.A., AIRAT, S.A., AITANA, ALIANÇA, ALLIANZ SEGUROS, ALTAE BANCO PRIVADO (GRUPO CAJA MADRID), ARMAND BASI, ASCENSORS JORDÀ S.A., ASSOCIACIÓ/COL·LEGI D'ENGINYERS INDUSTRIALS DE CATALUNYA, BAGUÉS-MASRIERA JOIERS, BANCO POPULAR ESPAÑOL, BASSAT OGILVY, CAIXA DE GIRONA, CAIXA TERRASSA, CAMBRA DE COMERÇ DE BARCELONA, CANON ESPAÑA, S.A., CAPRABO, CAVA SUMARROCA, CESPÀ, CEMENTS MOLINS, CLOS INTERIORS, S.L., COBEGA, S.A., COL·LEGI D'ENGINYERS DE CAMINS CANALS I PORTS – CATALUNYA, COL·LEGI DE FARMACÈUTICS DE BARCELONA, COMRÀDIO, COMSA, S.A., CONSORCI DE LA ZONA FRANCA DE BARCELONA, COPISA, CRÉDITO Y CAUCIÓN, JOAN CURTO I MASSANA, CHOCOLAT FACTORY, JOSEP DANIEL I LLUÏSA FORNOS, DIARI AVUI, CARLES DÍAZ I GÓMEZ, EL MUNDO DE CATALUNYA, EL PUNT, ERCROS, ESTEVE, EUROFIRMS TREBALL TEMPORAL, EXPANSIÓN, RAMON FERRER I CANELA, FIGUERAS INTERNATIONAL SEATING, S.A, FLUIDRA, MARIA FONT DE CARULLA, FUNDACIÓ JESÚS SERRA, FUNDACIÓ PUIGVERT, FUNDACIÓ CUATRECASAS, G.P.O., S.A. GABINET URIBE, GADE / GRUPO DE ASISTENCIA Y DISEÑO ELECTRÓNICO, S.L., GISA, GREMI DE CONSTRUCTORS DE BARCELONA I COMARQUES, IBERCAJA, I.C. EMPRESARIAL, S.L., IBERDROLA, INDRA, LA SEDA DE BARCELONA, LABORATORIOS ALMIRALL, S.L., LABORATORIS DR. ECHEVARNE, LOTERIA DE CATALUNYA, ALBERT MALLOFRÉ, MIQUEL ALIMENTACIÓ GRUP, S.A., HORACI MIRAS I GINER, MRW, NATUR SYSTEM, S.L., NESTLÉ ESPAÑA, NISSAN MOTOR IBÉRICA S.A., ONA F.M., ONDA RAMBLA, OVIDEO TV, PORT DE BARCELONA, QUADIS, RACC, REGAL, RENFE, REVISTA MUSICAL CATALANA, RICARDO MOLINA, S.A., ROCA JUNYENT, S.L., FRANCESC RUBIRALTA I VILASECA, S.A.C.R.E.S.A., S.G.A.E.-FUNDACIÓ AUTOR, SABA APARCAMENTS, S.A., SAGE LOGIC CONTROL, SANOFI - AVENTIS, EMILI SARRION I AVINENT, SAYTEL SERVEIS INFORMÀTICS, SELMAR, S.A., SERVEIS FUNERARIS DE BARCELONA, S.A., JOSEP SINGLA I BARCELÓ, SONY ESPAÑA, S.A., OSCAR TUSQUETS BLANCA, UNIC AGENCY WORLDWIDE, UNILAND, VIATGES BAIXAS, S.A., VUELING

T. 93 295 72 14 / www.palaumusica.cat

PALAU MÚSICA CATALANA
BARCELONA

PRÒXIMS CONCERTS _____

Concert 4 ~ Dimecres, 26 de maig de 2010, 20.30 h

JANINE JANSEN, violí

ITAMAR GOLAN, piano

R. Schumann: *Sonata núm. 1 en La menor*

B. Bartók: *Sonata núm. 2*

L. Janáček: *Sonata*

L. van Beethoven: *Sonata núm. 10 en Sol major*

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

C. Palau de la Música, 4-6 · 08003 Barcelona · Telèfon 902 442 882 · Fax 932 957 208

www.palaumusica.cat · a/e: taquilles@palaumusica.cat · Horari de dilluns a dissabte de 10 a 21 h.

venda d'entrades per internet: www.palaumusica.cat

- . Cal apagar els mòbils i aparells acústics
- . Espai sense fum
- . No és permès d'obtenir registres ni gravacions magnetofòniques ni fotografiar o filmar a l'interior del Palau